

Leren van jonge innovatoren

Kijken waar jonge ondernemers buiten de gevestigde bedrijven mee bezig zijn. Luisteren naar de jonge medewerkers die binnen de onderneming aandacht vragen voor nieuwe duurzame concepten. De Duurzame Jonge 100 biedt een staalkaart van mensen onder de 32 jaar die met passie nieuwe invulling geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

De Duurzame Top 100, de MVO Manager van het Jaar, de Sustainable Hero Award. Zomaar een aantal voorbeelden van jaarlijkse duurzaamheidsprijzen die ons land kent. En daar is nu de Duurzame Jonge 100 bij gekomen. Deze lijst wijkt overigens serieus af van de rest. Het betreft een verzameling, zonder rangschikking, van de 100 meest innovatieve en inspirerende jonge mensen op het gebied van duurzaamheid in Nederland.

Anne Walraven, Talitha Muusse, Eva Gies en Marjan Kloosterboer, vier jonge vrouwen, vonden – ondanks drukke schema's, nieuwe banen en intensieve buitenlandprojecten – dat duurzaam werk van *young professionals*, wat anderen kan inspireren, meer zichtbaarheid verdiende. Niet lang daarna was de 'DJ100' daadwerkelijk een feit.

Bij de eerste genomineerden van de DJ100 zat ook Paulette van Ommen, senior adviseur Corporate Responsibility bij EY (voorheen Ernst & Young). Van Ommen is blij met de nominatie. Ze benadrukt dat *corporate responsibility* vooral "serieuze aandacht" verdient: "Draagvlak en enthousiasme zijn belangrijk voor het engagement van jonge mensen en kan veel energie losmaken, maar duurzaam en verantwoord ondernemen is *serious business*. Mijn leeftijd vind ik eerlijk gezegd niet relevant. Jong of oud; het is belangrijk dat mensen impact hebben en inhoudelijk goed in hun onderwerp zitten", aldus Van Ommen. Duurzaam en verantwoord ondernemen echt integreren is gewoon keihard werken, weet Van Ommen uit eigen ervaring. "Het is geen hobby die je gemakkelijk kunt *pushen* door middel van activisme van buitenaf, zoals jonge mensen vaak op ludieke wijze trachten te doen. Het zijn te vaak initiatieven met een knipoog, met cowboyacties heb je nog niet direct toegang tot de boardroom."

"**Hipheid**" rondom zulke initiatieven, zoals Van Ommen het noemt, kan erg afleiden van de inhoud. Bij duurzaam ondernemen draait het om het zien van ondernemingskansen en het creëren van waarde. Een onderneming moet duurzaam ondernemen wat Van Ommen betreft vooral niet bekijken vanuit een defensief perspectief. "Je moet echt in de hoofden en belevingswerelden kunnen kruipen van allerlei soorten professionals en bestuurders en hun vertrouwen winnen. En: hen een duidelijk handelingsperspectief schetsen, met wat hun eigen rol en verantwoordelijkheid is in het integreren van duurzaam en verantwoord ondernemen."

Tegelijkertijd is het volgens Van Ommen van groot belang om duurzaam ondernemen stevig te verankeren in de *corporate governance* zodat er sprake is van continuïteit. Uit onderzoek blijkt namelijk dat CEO's steeds korter aan het roer staan van een onderneming. Waar zij in 2000 gemiddeld nog 6,3 jaar aanbleven, was dit in 2012 gezakt naar gemiddeld 4,8 jaar. Van Ommen: "Koppel *sustainability* dus niet te veel aan personen, maar aan functies. Anders kun je als bedrijf weer van voor af aan beginnen." Bovendien is het volgens Van Ommen zaak het onderwerp op een natuurlijke manier laten integreren. "Je moet bestuurders en professionals de kansen en oplossingen laten zien. Systeemverandering van binnenuit dus, in plaats een omverwerping van een systeem waar je geen grip op hebt van buitenaf."

Asceline Groot is als communicatieadviseur verbonden aan ASN Bank, die als hoofdsponsor verbonden is aan de Duurzame Jonge 100. ASN Bank is ook initiatiefnemer van de community 'Voor de wereld van morgen', die mensen en bedrijven met ideeën voor duurzame initiatieven bij elkaar brengt, én reikt

Al sinds haar zestiende deed Paulette van Ommen (1986) projecten, studies, stages in Latijns Amerika, Uganda, Amerika en Engeland op het snijvlak van duurzame ontwikkeling en business. In 2010 zette Van Ommen – na een open sollicitatie aan het adres van verslaggevingcoryfee Nancy Kamp-Roelands – Corporate Responsibility op de kaart bij de Raad van Bestuur van EY, waaraan zij rapporteert. Daarnaast is zij adviseur van Jan Peter Balkenende, partner bij EY en voorzitter van de Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC). Als kartrekker van DSGC verbindt en activeert ze acht Nederlandse multinationals rondom kennisontwikkeling en kennisdeling in binnen- en buitenland. Van Ommen is (mede)auteur van de DSGC-publicaties over *corporate governance* en duurzame businessmodellen. Ze is voorzitter van de World Economic Forum Global Shapers in Nederland, een wereldwijd netwerk van 2750 maatschappelijk betrokken jonge leiders uit alle beroepsgroepen. “Een delegatie Shapers is bijvoorbeeld welkom bij het Davos-congres. In Nederland bouwen we ook een online platform voor deelinitiatieven in de *‘sharing economy’*, zoals Peerby.” paulette.van.ommen@nl.ey.com

- ▶ jaarlijks de ASN Bank Wereldprijs uit. Groot benadrukt dat de DJ100 in tegenstelling tot laatstgenoemde geen echte ‘prijs’ is, maar een lijst waarop de honderd beste initiatieven en ideeën op het gebied van duurzaamheid bijeen gebracht zijn. “Met de lijst wil de organisatie mensen die hele bijzondere dingen doen op vrij jonge leeftijd in beeld brengen”, zegt Groot. “Het gaat om jonge mensen die het verschil maken. Ze kijken op een andere manier naar de wereld en naar relaties. Jongeren kunnen goed netwerken en hun wereld is heel klein geworden, onder meer dankzij alle moderne toepassingen als sociale media. Zij kijken: waar kunnen we elkaar vinden en beter maken? Dit kan een hele grote groep mensen inspireren.” Net als Paulette van Ommen constateert Groot dat er veel jonge mensen zijn die zelf actie ondernemen om een probleem op te lossen. “Jongeren wachten niet totdat de overheid of iemand anders een probleem oplost, maar ze gaan er zelf mee aan de slag. Ze zien iets gebeuren en willen een oplossing bieden.”

De DJ100 staat vol met jongeren die een stichting of bedrijf hebben opgericht om hun dromen te verwezenlijken. Een voorbeeld van een jonge ondernemer op de lijst is Daan Weddepohl. Hij is oprichter van het bedrijf Peerby. Het bedrijf wil een bijdrage leveren om onnodige consumptie te verminderen. Het idee is dat je via de app kunt zien wie van je bureaus over een boormachine beschikt en deze wil uitlenen. Zo hoeft niet iedereen er een te kopen, en misschien slechts een kwartier op de hele levensduur te gebruiken. Dit initiatief draagt dus bij aan het verminderen van het grondstoffenprobleem en gaat onnodige CO₂-uitstoot tegen. Het bevordert ook nog eens een keer de sociale interactie in de buurt. Weddepohl is in de DJ100 genomineerd in de categorie sociale innovatie en maatschappelijk betrokken ondernemen. In totaal zijn er tien verschillende categorieën. De innovatieve ondernemer duikt bovendien ook op in de Duurzame 100 van Trouw, waar het voor jonge enthousiaste mensen lastig concurreren is

met ouderen op hoge posities en met een ‘erfenis’ aan ervaring en contacten. Aan daadkracht ontbreekt het de jonge entrepreneurs niet, maar het is erg lastig dit te vergelijken met de slagkracht die een CEO van een multinationale onderneming als Unilever of DSM heeft. Het voorbeeld van Weddepohl staat niet op zichzelf. Er is een trend te bespeuren in de samenleving als het gaat om bezit. Waar oudere generaties bijvoorbeeld prat gaan op het hebben van een eigen auto voor de deur, malen de twintigers niet meer om een eigen auto. Deze groep ziet ‘het bakkie’ niet langer als statussymbool, maar eerder als een last omdat een auto duur is, zeker in de stad en je op de snelweg toch maar in de file staat. Niet dat ze de auto totaal links laten liggen, maar als ze een auto gebruiken dan huren of lenen ze er eentje. Het concept van het delen van een auto wint dan ook rap aan populariteit en staat niet op zichzelf volgens Groot van de ASN Bank. “Jonge mensen kijken echt anders naar de wereld. Het draait bij hen niet langer om bezit maar om het gebruik. Zij hechten meer aan waarden als samenwerking en verbinding.”

Ondernemend gedrag van jonge mensen leidt volgens Groot tot verandering. “Jonge mensen die een bedrijf starten kunnen veel fouten maken. Juist bij grote ondernemingen zie je dat er risicomijding plaatsvindt omdat zij een constante service aan hun klanten moeten bieden. Daarom kunnen de gevestigde bedrijven leren van deze jonge mensen en hun duurzame initiatieven”, zegt Groot. “Hoe bedrijven hiervan kunnen profiteren? Ze kunnen innovatieve, duurzame start-ups overnemen. Maar ze kunnen ook leren van hun manier van werken en naar de wereld kijken en daar lering uit trekken.” Van Ommen deelt die mening: “Veel CEO’s denken nog in termen van het beperken van problemen die voortvloeien uit hun producten of diensten. Vaak hebben ze nog geen idee hoe hun *core business* juist onderdeel zou kunnen zijn van de oplossing. Op dat vlak kunnen zij echt leren van jongeren.” Volgens Van Ommen is verduurzamen niet alleen een verantwoordelijkheid, maar ook een kans. “Mensen die duurzaamheid minder goed begrijpen, zien het als iets obligats dat vooral veel geld kost. Maar je kunt er waarde mee creëren, winst maken. Vooral als je de switch maakt van de korte naar de lange termijn.” De genomineerden van de DJ100 laten zien dat jongeren langs alle wegen dat doel nastreven. Van binnenuit zoals Van Ommen doet, of van buitenaf door bijvoorbeeld een onderneming op te richten. ■

www.dj100.nl
www.asnbank.nl

HOE KOMT DE DUURZAME JONGE 100 TOT STAND?

In korte tijd nadat de initiatiefnemers de registers openden, waren de eerste honderd genomineerden een feit. Het is vervolgens aan de jury, die voor de helft uit de doelgroep zelf bestaat en voor de andere helft uit mensen als Marjan Minnesma (meervoudig ‘duurzaamste Nederlander’, volgens Trouw Duurzame 100), om te bepalen wie er thuishoren in de lijst. De jury belooft vooral daadkracht, in het jaar voorafgaand aan de stemming. P+ is mediapartner van de DJ100, waar ASN Bank de hoofdsponsor van is, samen met Eneco. Jongeren tot en met 32 jaar konden zichzelf vanaf 3 september (duurzame dinsdag) of een ander nomineren op de website. De inschrijving sloot op 10 oktober (Dag van de Duurzaamheid). Op een slotevenement, dat plaatsvindt op 15 november, zal het einde van de zoektocht worden gevierd en worden de koplopers in het zonnetje gezet.

WIE WAREN DE TOPPERS IN DE DUURZAME 100 (TROUW) DE AFGELOPEN JAREN?

- 2013**
  - 1 Marjan Minnesma (directeur van Urgenda)
  - 2 Paul Polman (CEO van Unilever)
  - 3 Maurits Groen (sociaal ondernemer achter WakaWaka en duurzaam communicatieadviesbureau)
- 2012**
  - 1 Marjan Minnesma (directeur van Urgenda)
  - 2 Paul Polman (CEO van Unilever)
  - 3 Maurits Groen (sociaal ondernemer achter WakaWaka en duurzaam communicatieadviesbureau)
- 2011**
  - 1 Marjan Minnesma (directeur van Urgenda)
  - 2 Paul Polman (CEO van Unilever)
  - 3 Wubbo Ockels (natuurkundige en ruimtevaarder)
- 2010**
  - 1 Herman Wijffels (oud-bankdirecteur)
  - 2 Wubbo Ockels (natuurkundige en ruimtevaarder)
  - 3 Pieter Winsemius (oud-voorzitter van Natuurmonumenten)

www.trouw.nl

WINNAARS ASN BANK WERELDPRIJS

ASN Bank reikt jaarlijks de Wereldprijs uit voor ‘duurzame doeners met een goed project’. Op 7 november is de finaleavond van editie 2013. Een selectie van winnaars de afgelopen jaren:

- 2012** Emile Nijssen met het project MADPSU, waarbij hij computervoeding ontwikkelt en bouwt die minder energie verliest en daardoor veel zuiniger is. De elektronica komt via open source vrij beschikbaar.
- 2011** Yvette Bellens met het initiatief Young Africa. Het project zet zich in voor de ontwikkeling van kansarme jongeren in Afrika.
- 2010** Silvan Thus met het project Elemental. Dit project bestond uit het terugwinnen van metalen, in eerste instantie koper, uit huisvuil. Zo kan het kopertekort worden tegengegaan.
- 2009** Egon de Bruin met het project Treemagotchi. Als mensen online iets goeds doen, bijvoorbeeld een opzegformulier voor de telefoongids invullen, dan zien ze hun online boompje groeien.

www.voordewereldvanmorgen.nl

